

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

152. An Sacerdos, ut ipse, & alij adimpleant praeceptum Paschale, possit absque praevia confessione celebrare? Ex quo infertur aliter dicendum esse de Communionem debita ex voto, aut etiam ex praeepto. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

rius existimo, te non posse celebrare Confessione non præmissa. Neque enim te excusare potest à præmittenda Confessione carentia fructus, quam ex Sacrificio percipere posses. Hunc enim alio die facile compensare poteris absque illa Indulgentia; alias posses quotidie celebrare nulla alia necessitate intercedente, ne priveris Sacrificij fructu, quod nullus admittit. Neque item excusari potes ob satisfaciendum Præcepto Ecclesiastico audiendi Sacrum: quia hoc Præceptum non obligat, nisi cum Sacrum peragi potest ritu ab Ecclesia præscripto. Non igitur ob hanc causam celebrare potes omiſſa Confessione.] Ita ille, qui citat Suarez, Coninch, Layman, Filiucium, & alios.

2. Probatur hæc opinio Primò, ubi concurrunt duo Præcepta, humanum, & divinum, quæ observari simul eodem tempore non possunt, certè divinum humano est præferendum: sed præceptum audiendi Sacrum in die Festo est solum humanum, & illud de præmittenda Confessione post mortale ante celebrationem est divinum: ergo non licebit non Parocho celebrare, ut ipse, vel alij Missam in die Festo audiant. Secundò, utilitas spiritualis aliena, cui succurrere ex officio non debes, non est justa causa omittendæ Confessionis ante Missam post mortale; secus in Parocho, qui ex officio oves suas pascere tenetur. Tertio, cessat Præceptum audiendi Missam in die Festo, si desit Sacerdos, qui illam celebret: ergo cessabit etiam, si is solus adit Sacerdos, qui habeat mortalis culpæ maculatus, & carens Confessario, non potest illam dignè, & aptè celebrare. Hæc opinio est satis probabilis.

Alibi in Resolutionibus not. præterita.

3. Sed alibi affirmativam sententiam probabilem etiam existimavi, & nunc iterum existimo, & illam ut probabilem etiam admittit Lessius in 3. part. qu. 80. art. 4. dub. 2. num. 8. Adamus Tannerus tom. 4. disp. 5. quest. 8. dub. 2. numer. 41. & me citato Trullench de Sacram. lib. 3. cap. 6. dub. 4. n. 17. & idè non deseram hic apponere verba Hieronymi Garcias in Summa Theolog. moral. tract. 3. difficult. 5. dub. 1. punct. 5. num. 43. sic, me citato asserentis: [Digo lo secundo, aunque es muy provable, que no puede un Sacerdote particular celebrar sin confesarse, para que el, & otros cumplan con el Precepto de oyr Missa: pero tambien lo es, que puede el Sacerdote simple, sin que preceda Confession, celebrar Missa, para que la oygan los vezinos de su lugar, y el cumpla con el Precepto, y lo mismo digo, quando va camino, quando no huviesse otra Missa, que pudiesse oyr el, y los otros, que la acompañan, o se hallan presentes. La razon es, porque entonces insta el Precepto, y la necesidad del proximo, se ha de tener en tal caso por propria, supuesto que es en orden à la salud espiritual, Confirmasse, porque si este tal fuesse Parocho, podria, como queda provado en la conclusion passada, aunque no huviesse nota ni infamia, luego lo mismo puede el Sacerdote simple en el caso presente, aunque no sea Parocho. Pruevo la consecuencia, porque si los Parochianos tienen derecho para pedir pasto espiritual à su Parocho, tambien los Christianos tienen derecho para pedirlo à qualquier Sacerdote, quando lo puedo dar libremente, luego ambos pueden; à mas de que en aquello da buen exemplo el simple Sacerdote, y si no dize Missa, por maravilla se escapa, & de nota, & de mal exemplo, pues nadie ignora, que los Sacerdotes celebran cada dia, y si no lo hazen sin causa manifesta, siempre dan que sospechar.

Sup. hoc in fine Ref. præterita, & infra in Ref.

4. Ni obsta dezir con Suarez, que los oyentes en tal caso estaran escusados, y que no pecaran: porque si esto valiesse, tambien podriamos dezir, que en el

articulo de muerte no pecaria uno dexando de comulgar, si el Sacerdote no quisiesse celebrar, para darle el Viatico, (supponemos que no tiene formas consagradas,) y con todo esso puede el Sacerdote celebrar para darle el Viatico: luego el estar uno escusado del Præcepto de oyr Missa, no quita que pueda dezirla el Sacerdote con solo acto de contricion, por solo que otros la oygan.] Ita ille, cui adde etiam Adamum Opatovium de Sacram. tract. de Euchar. disp. 8. q. 3. num. 18.

5. Probatur itaque hæc opinio. Primò: quia quando urget Præceptum, & necessitas proximi, reputanda est propria, quando ea necessitas est in ordine ad salutem. Nec refert, quòd alij non peccabunt, si in ea circumstantia Sacerdos non sacrificet: quia etiam quando proximus est in articulo mortis, & urget Præceptum divinum communicandi, si Sacerdos tunc habens peccatum mortale non sacrificet ad eum communicandum, & propterea quidem non peccabit; & tamen tunc dicimus, posse prædictum Sacerdotem in eo casu contritum Missam celebrare: non ergo ratio necessitatis sumenda est ex peccato, vel non peccato proximi præcisè. Secundò: quia ipse Sacerdos, dum iter facit, potest contritus celebrare, si desit copia Confessarij, qui illum audire possit, cum obligat Præceptum Ecclesiasticum dicens, vel audiendi Missam in die Festo. Tertio, quia, si esset Parocho, posset id licitè efficere, ut docet Suarius: ergo & non Parochus: nam, si Parochiani habent jus ad petendum pastum spiritualem à suo Parocho, etiam Christiani habent jus illud petendi à quocumque Sacerdote, quando liberè illum dare potest: & denique, quia si Sacerdos in die Festo, urgente Præcepto audiendi, vel dicens Sacrum, deficiente copia Confessarij id potest efficere, id etiam poterit licitè efficere, quando eadem necessitas urget proximum, cum necessitas proximi pro necessitate propria reputanda sit. Unde immeritò quidam Theologus olim mihi dixit, hanc sententiam esse nimis laxam: est quidem benigna, sed satis probabilis, & tuta in praxi, ut ex allatis rationibus probat Fagundez Præcept. 3. lib. 3. capit. 9. num. 13. & fatetur Mercerus de Sacrament. quest. 80. dub. 2. num. 3. in fine, & alij Doctores contrarie sententia: unde Leandrus de Sacrament. tom. 2. tract. 7. disp. 7. quest. 26. dixit, Eminentiſſimum Cardinalem de Lugo immeritò hanc sententiam improbabilem vocasse, & idè ipse, me citato, nostram sententiam, tanquam probabilem, tenet.

RESOL. CLII.

An Sacerdos, ut ipse, & alij adimpleant præceptum Paschale, possit absque prævia confessione celebrare?

Ex quo inferitur aliter dicendum esse de Communionis debita ex voto, aut etiam ex præcepto. Ex part. 5. tract. 13. & Misc. 1. Resol. 63.

§. 1. **N**egativa sententia probatur, quia lex Ecclesiastica non obligat ad communionem, nisi quando debito, & legitimo modo haberi potest, & ita docet Sylvius in 3. part. quest. 80. art. 4. dub. 2. & Suarez, cum quo his diebus quidam Theologaster (credo quòd alium authorem non habebat) ita mordicus hanc sententiam tenebat, ut affirmativam, quam ego consului, improbabilem non dubitavit vocare.

2. Sed toto casu erravit. Dico igitur probabilis in tali casu Sacerdotem posse celebrare cum sola contritione, & laicos communionem accipere, & ita docet

docet Henriq. lib. 8. c. 46. n. 4. Coninch. de Sacram. q. 80. art. 4. dub. 2. n. 17. & Joan. de Lugo de Sacram. Euchar. disp. 14. sect. 5. n. 116. quia præceptum illud Ecclesie de communione, non est purè Ecclesiasticum, sed est præceptum Divinum determinatum ab Ecclesia quoad tempus. Quare sicut urgente præcepto divino viatici sumendi noluit Deus obligare ad Confessionem præmittendam, si non est copia Confessarij; sic urgente præcepto divino Communio- nis etiam extra mortis articulum idem credi potest; præsertim cum præceptum divinum Communio- nis extra mortis articulum respiciat etiam necessitatem, quam habemus illius cibi, quem quia necessarius ad sustentationem animæ spirituale, ideo præcipit nobis Deus illum aliquandiu in vita sumere. Ergo hoc præceptum etiam extra mortis articulum debebat permittere Communio- nem absque confessione, quando non esset copia sacerdotis, utpote præceptum de cibo necessario, & de re necessaria, & hæc omnia docet Lugo ubi supra, qui etiam optime infert aliter dicendum esse de Communione debita ex voto, aut etiam ex præcepto.

RESOL. CLIII.

An ad implendum præceptum annuæ Communio- nis, possit quis celebrare, vel communicare sine prævia confessione? Et notatur, quod probabiliter potest quis elicere ætium contritionis, & celebrare, vel communicare sine prævia confessione, quando cum peccatis non reservatis habet peccatum reservatum, & adest Confessarius, qui solum habet potestatem in non reservatis? Ex p. 4. tr. 4. & Miscell. Ref. 96.

Sup. hoc in §. 1. Pœccati mortalis, non habens copiam Confessarij, elicere actum contritionis, & celebrare, vel communicare, docet Henriq. lib. de Euchar. c. 46. n. 4. qui plures citat in gloss. lit. M, & hanc opinionem non esse improbabilem docet Præpos. in 3. p. q. 80. art. 5. dub. 3. n. 19.

2. Sed contrariam sententiam tenet Nugnus in 3. p. q. 80. art. 4. diff. 2. circa fin. Sot. in 4. dist. 12. q. 1. art. 4. & Suar. tom. 4. disp. 66. sect. 4. quia sola adimpletio humani præcepti non videtur sufficientem necessitatem præbere, neque præceptum humanum obligat, quo casu non potest adimpleri convenienter & conformiter juri divino, & de hac quaestione ego alibi etiam latius dicturus sum.

3. Notandum est tamen hic obiter cum Præposito ubi supra, n. 17. quod probabiliter potest quis elicere actum contritionis, & celebrare, vel communicare sine prævia confessione, quando cum peccatis non reservatis habet peccatum reservatum, & adest Confessarius qui solum habet potestatem in non reservatis, nam cum secundum aliquos, ut alibi dictum est, hujusmodi Confessarius in illa circumstantia non possit absolvere, probabiliter tunc quis potest secundum illam se dirigere, & judicare in tali casu non adesse copiam Confessarij, quando scilicet urget necessitas communicandi.

RESOL. CLIV.

An si quis tempore Paschatis non haberet copiam Confessarij, possit celebrare, vel communicare non præmissa mortali confessione? Ex quo inferitur, quod quando concurrunt duo præcepta alterum Ecclesiasticum, & alterum divinum incompatibilia. Divinum est observandum, & ex-

cusatur homo à præcepto Ecclesiastico. Etiamque deducitur ut, quis adimpleat præceptum Ecclesiasticum de confessione annua, potest confiteri non integrè, si nullus sit Sacerdos, cui possit integrè confiteri, quamvis integritas Confessionis sit præcepti divini. Et an hoc præceptum de præmittenda Confessione ante celebrationem sit tantum juris humani? Ex part. 9. tract. 3. Ref. 18.

§. 1. Negativam sententiam docet Suar. in 3. p. tom. 3. disp. 66. sect. 4. & Magister Serra in 3. D. Thome, q. 80. art. 4. ubi sic ait: [Nonnulli recentiores in hoc secundo casu necessarium esse dicunt scandalum; in primo tamen non requiri, sed sufficere necessitatem præcepti Communio- nis, quia quamvis sit juris humani, & præceptum de præmittenda Confessione juris divini, potest, ut illud impleatur, mulier prædicta communicare non præmissa Confessione: sicut & quis impleat præceptum Ecclesiasticum de Confessione annua, potest confiteri non integrè, si nullus sit sacerdos, cui possit integrè confiteri, quamvis integritas Confessionis sit præcepti divini: Sed ego nullam, quantum ad hoc, video differentiam inter primum, & secundum casum. Unde Magister Soto in 4. dist. 12. q. 1. art. 4. & alij dicunt, in utroque casu consulendam esse rationem scandali, & non sufficere necessitatem præcepti Ecclesiastici: quia quando concurrunt duo præcepta, alterum Ecclesiasticum, & alterum divinum, non compatibilia, divinum est servandum, & excusatur homo à præcepto Ecclesiastico; quapropter nec in casu pro exemplo adducto, si nullum esset scandalum in omissione præcepti annuæ confessionis, posset homo confiteri non integrè; sed Confessionem differre debet, quousque esset sacerdos, qui integrè confiteri posset.] Hæc ille, cui adde, præter citatos, Pitiagianum dist. 9. q. 1. art. 12. D. Antonin. p. 3. tit. 13. c. 6. §. 7. Nugnum in 3. part. q. 8. art. 4. Joan. de la Cruz in direct. conscientie, p. 1. de Euchar. q. 5. dub. 1. concl. 2. Adamum Tannerum tom. 4. disp. 5. quest. 8. dub. 2. n. 41. & alios penes ipsos.

2. Sed ego magis affirmativæ sententiæ adhæreo cum Toletio lib. 2. c. 25. ubi dicit in necessitate implendi Præceptum Ecclesie, & defectu copie Confessarij, posse quendam accedere ad melsam contritionem cum voto Confessionis faciendæ habita occasione. Idem docet Leandrus de Sacram. tom. 2. tr. 7. disp. 7. q. 17. Fagundez Præcept. 3. lib. 3. c. 9. n. 15. & me citato Averfa de Sacram. Euchar. q. 8. sect. 6. Lugo disp. 4. num. 116. & Coninch in 3. part. q. 80. art. 4. dub. 2. num. 17. ubi sic asserit: Melius tamen credo facturum, qui in Paschate celebraret concepta contritione. Tum, quia hoc præceptum majoris est momenti, & rarius datur ista occasio sine confessione celebrandi, ac durum videtur talem hominem tunc temporis arce- re à Communione, quam omnes fideles percipiunt; maxime cum probabile sit, hoc Præceptum de præmittenda Confessione tantum esse juris humani. Confirmatur, quia, ut impleam Præceptum de Confessione annua, possum confiteri non integrè, si nullus sit sacerdos, cui possum integrè confiteri; cum tamen integritas Confessionis sit Præcepti divini. Ergo, similiter potero communicare non præmissa confessione, ut impleam Præceptum de annua Communione, cum hoc non sit minoris momenti, quam illud.] Ita Coninch. & ita hanc sententiam non audent improbare Doctores contrarij, ut Tannerus, & alij ubi supra citati. Si tamen aliquis in Paschate non habens copiam Confessarij nollet communicare, adhærendo sententiæ negativæ, quod in tali casu non liceat, ego

Sup. hoc in duabus præcedentibus Ref.

Sup. hac doctrina in to. 2. tr. 1. Ref. 134. prope finem §. 1. & ibi in tr. 2. Refol. 74. §. Restat.

Sup. hoc late supra in Ref. 140. & in aliis ejus annot.

R. illum